

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026753	IES A Pontepedriña	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	13
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	14
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	14
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	15
6. Medidas de atención á diversidade	16
7.1. Concreción dos elementos transversais	16
7.2. Actividades complementarias	17
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	17
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	18
9. Outros apartados	18

1. Introducción

CONTEXTO

A presente programación se desenvolve no Instituto de Ensino Secundario Pontepedriña, de titularidade pública, emprazado na rúa Amor Ruibal nº 28 no barrio compostelán de Pontepedriña. Na súa orixe tivo o nome de Instituto de Bacharelato Mixto nº 6, e entrou en funcionamento no curso 1990- 1991.

O IES Pontepedriña atópase nunha zona da cidade de Santiago de Compostela que se dinamizou fortemente nos últimos anos, converténdose no centro dunha área que inclúe centros comerciais, residenciais e turísticos. Está situado ao lado do parque do Paxonal, que é o de maior extensión de todo o concello e discorre entre as dúas marxes do río Sar entre os barrios de Sar e de Conxo. Atópase situado na vía de entrada principal de Santiago Leste, polo tanto é un centro ben comunicado por autobús e na súa proximidade tamén está a estación de ferrocarril. O alumnado provén principalmente dos barrios de Pontepedriña, Conxo, Lamas de Abade, Os Tilos e Sar. No caso do Bacharelato, tamén acuden alumnos e alumnas de Vedra, Boqueixón e Touro.

Problemas sociais destacados: poboación inmigrante en aumento que se incorporan ao Centro de xeito continuado ao longo do curso.

OBXECTIVOS (adaptados ao contexto do centro e do alumnado)

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Valores do 3º curso da ESO, ten como referencia o currículo que establece o DECRETO 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

A materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas coa finalidade de:

- 1.-Asumir unha conciencia social crítica que recoñeza as desigualdades sociais e o dereito das persoas a aspirar a iguais posibilidades de desenvolvemento material e intelectual.
- 2.-Preparar ao alumnado para o exercicio dos dereitos e deberes cidadáns, baseado no respecto á liberdade e igualdade dos demais, e na realización da xustiza social e material.
- 3.-Fomentar a autoestima e autoconfianza, valorando o esforzo e superación das dificultades para formar unha imaxe axeitada dun mesmo.
- 4.-Aprender a relacionarse e comportarse en sociedade con civismo e modais axeitados, respectándose a un mesmo e aos demais.
- 5.-Utilizar o centro educativo e as súas dependencias para os fins educativos que lle son propios, a través do coidado e posta en valor do seu mobiliario, instalacións, equipamentos, contorna e todos os elementos que o conforman.
- 6.-Formar no respecto e defensa do medio ambiente, fomentando a implicación persoal.
- 7.-Desenvolver a curiosidade e interese pola ciencia, tecnoloxía, artes, lectura e deportes para que o alumnado adquiera uns coñecementos e capacidade de xuízo útiles para a sociedade e o desempeño da súa actividade profesional.
- 8.-Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre o alumnado, rexeitando a discriminación por razóns de xénero.
- 9.-Avanzar no desenvolvemento dos hábitos de lectura, estudo e disciplina, do alumnado, como condicións necesarias para o eficaz proveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal

CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO

Na materia de VALORES ÉTICOS contamos con 3 grupos

3º E.S.O A está composto por 21 alumnos e alumnas.

Unha alumna presenta dislexia. Dificultades na comprensión lectora. Aplicación protocolo Dislexia.

Un alumno de NEAE asociadas a dislexia e TDA inatento. Aplicación do protocolo TDAH e adaptación de tempos e instrumentos de avaliación.

3º E.S.O B : 20 alumnos/as

Un alumno de altas capacidades. Considero necesario proporcionarlle acceso a recursos adicionais, como libros, artigos e sitios web relacionados coa ética e os valores morais, para que os estudantes poidan investigar e aprender

máis alá do plan de estudos estándar.

3º E.S.O C+ 3º E.S.O D: 23 alumnos

3º E.S.O C 13 alumnos/as

Unha alumna presenta NEE asociadas a TEA e discapacidade. Ten AC (LG, Tecnoloxías, Matemáticas, Inglés, Bioloxía e Xeoloxía, LC, Xeografía e Historia). Presenta inflexibilidade cognitiva e dificultades de atención selectiva e sostida, de concentración, de capacidade de inhibición, de planificación, de organización, de estruturación e a hora de xeneralizar a información. Tamén ten dificultade para establecer relacións de causalidade, no procesamento secuencial, nos conceptos abstractos e na memoria a longo prazo. Ten boa capacidade de memoria visual mecánica.

A profesora fai constar as limitacións para proporcionar unha educación adecuada a unha alumna con inflexibilidade cognitiva e dificultades de atención selectiva e sostida, concentración, capacidade de inhibición, planificación, organización, estruturación e xeneralización da información, así como dificultades en establecer relacións de causalidade, procesamento secuencial, conceptos abstractos e memoria a longo prazo. A pesar de que a alumna posúa unha boa capacidade de memoria visual mecánica, estas limitacións poden supor desafíos significativos na súa aprendizaxe. Algúns dos desafíos e limitacións poderían incluír:

1. Limitacións de tempo: Dispor só de 50 minutos á semana para ensinar unha materia pode ser moi restrictivo para atender as necesidades específicas desta alumna. Pode ser difícil proporcionar unha instrución adecuada, práctica e repetición suficiente dentro deste marco de tempo limitado.

2. A limitada capacidade de atención e concentración da alumna pode facer que se distraia facilmente e teña dificultades para manterse comprometida coa materia durante os 50 minutos de clase.

3. Dadas as necesidades específicas da alumna, pode ser necesario proporcionar un apoio individualizado adicional, estratexias de aprendizaxe específicas ou adaptacións no material de ensino.

3º ESO D está composto por 10 alumnos e alumnas

Un alumno repite curso. Posible TDAH (derivado aos servizos sanitarios). Recoméndase aplicar o protocolo TDAH: ubicación diante da aula, supervisar que entende o que se está a facer, facilitar o uso da axenda, exames e probas adaptadas, dar máis tempo.

Outra alumna repite curso. Presenta NEAE asociadas a TDAH inatento e trastorno da comunicación social. Seguir o protocolo de TDAH. Pode ter dificultades no uso social da linguaxe (manter conversas, compartir información non axeitada ao contexto, dificultades para comprender dobres sentidos e ironías, non respectar quendas...).

Todos estes aspectos serán tidos en conta a nivel metodolóxico.

OBSERVACIÓNS:

Dado que a materia ten unha presenza semanal de 1 hora, semella importante seleccionar moi ben a metodoloxía e os contidos a desenvolver para que a aprendizaxe sexa significativa.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconecemento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodpendente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	.Quen son eu? E quen es ti?	Adentrámonos en aquilo que nos caracteriza como persoas e como nos relacionamos coas persoas do noso entorno.	10	4	X		
2	Que me leva a actuar como actúo?	Importancia de desenvolver o pensamento crítico, e analizar o papel que a moral e a ética ten nas nosas accións.	24	10	X		
3	Vivir en sociedade. Vivir en democracia	Análise das diversas formas de organización social e política, así como o fenómeno migratorio, desigualdade social, memoria democrática	17	6		X	
4	Os dereitos humanos	Estudaremos as súas características, evolución histórica até chegar á Declaración Universal.	17	6		X	
5	Desigualdade nun mundo global	En que consiste a globalización e as desigualdade que xera entre países e dentro deles.	16	5			X
6	R-evolución-ate	Que podes facer ti para que o mundo sexa un lugar mellor, tendo como referencia movementos, persoas activistas, analizaremos a nosa responsabilidade.	16	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	.Quen son eu? E quen es ti?	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Expresar de xeito oral ou escrito que capacidades nos caracterizan como humanos e como podemos chegar a coñecernos a nós mesmas.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Expresar de xeito oral como son as nosas emocións, afectos, desexos cara nós mesmas e as demais persoas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual.

UD	Título da UD	Duración
2	Que me leva a actuar como actúo?	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Desenvolver de xeito escrito un dilema moral no que se inclúen conceptos éticos básicos, ser capaz de debatilo no grupo clase.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Fai aportacións en pequeno grupo e no grupo clase de xeito respectuoso e aportando información pertinente.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns. - A vontade como razón práctica. - A autonomía da vontade. - A responsabilidade das accións. - A ética e as éticas como guías das nosas accións. - O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais. - Universalismo e pluralismo moral. - Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude. - Ética e dereito. - Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito. - O conflito lexitimidade-legalidade. - A obxección de conciencia. - Os dereitos individuais e os deberes cidadáns. - O debate sobre a liberdade de expresión. - A ética na sociedade actual.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O problema da desinformación. - A protección de datos e o dereito á intimidade. - O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais. - As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
3	Vivir en sociedade. Vivir en democracia	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Selecciona información axeitada á hora de investigar sobre a natureza social e política do ser humano e a súa complexidade.	TI	100
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Escoita activa no traballo en grupo, fai aportacións persoais que amplían o coñecemento sempre dende o respecto.		
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Artella unha exposición oral no que amosa coñecementos básico arredor das cuestións ética de actualidade.		
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Demostra de xeito oral ou escrito un discurso baseado no recoñecemento e necesidade de respectar os dereitos LGTBIQ+ así como a cuestión da loita por unha efectiva igualdade de xénero.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A sociedade humana: natureza e orixe.

Contidos

- As estruturas sociais e os grupos de pertenza.
- Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo.
- A convivencia social.
- As virtudes do diálogo e as normas de argumentación.
- A resolución pacífica de conflitos.
- A empatía cos demais.
- A política.
- Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.
- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.
- Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética.
- O desafío da intelixencia artificial.
- As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
4	Os dereitos humanos	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Coñece e expón de xeito escrito cales son os Dereitos Humanos e a súa importancia para o benestar social.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Coñece e expón oralmente os organismos, institucións así como activistas que traballan para contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os dereitos humanos. - Referente moral da democracia e a xustiza social. - Xeracións e historia dos dereitos humanos. - Dereitos da infancia. - Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza. - A participación democrática: ser cidadáns. - Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado. - A procura da xustiza social. - A desigualdade económica e a loita contra a pobreza. - Globalización económica e bens públicos globais. - O comercio xusto. - O valor social dos impostos. - A sociedade e a cidadanía plural. - O interculturalismo. - A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero. - Os dereitos LGTBIQ+. - A convivencia pacífica e segura. - A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A atención ás vítimas da violencia. - Accións individuais e colectivas en favor da paz. - A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación. - O dereito internacional e a cidadanía global. - As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz. - O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.

UD	Título da UD	Duración
5	Desigualdade nun mundo global	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Entende e nomea as causas e consecuencias máis graves dos problemas ecosociais.	TI	100
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Á hora de intervir na aula, axúdase dos comentarios e aportacións dos compañeiros e compañeiros á hora de enriquecer as súas intervencións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Protección e dereitos dos animais. - Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais. - O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

UD	Título da UD	Duración
6	R-evolución-ate	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Realiza un traballo escrito sobre as diferentes formulacións científicas políticas e éticas que afrontan a emerxencia climática.	TI	100
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Plantexar e realizar alo menos unha acción que contribúa a mellorar o desenvolvemento sustentable no seu propio centro.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica. - Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo. - Ecofeminismo e ética do coidado.

4.1. Concrecións metodolóxicas

É de especial relevancia que o alumnado coñeza as canles de participación cidadá no marco da sociedade na que vive para que poida desenvolver estilos de vida saudábeis e sustentábeis e sobre todo baseados nunha participación activa e cooperativa na que saiba poñer en práctica os valores comúns e o pensamento crítico que o fornecerá na súa madurez persoal e académica.

Os principios metodolóxicos nos que se basea a materia terán en conta cinco procedementos de traballo:

- Procedementos lóxicos de carácter xeral: definición, clasificación, análise, síntese, abstracción.
 - Procedementos expresivos relativos á argumentación e defensa coherente dunha tese: redaccións escritas, exposicións orais, diálogos racionais, presentacións baseadas nas regras da retórica.
 - Procedementos de busca, localización, procesamento, exposición e utilización crítica e responsable de diversas informacións.
 - Procedementos de aplicación: investigación, formulación e resposta a un problema, cuestión, ou pregunta, así como valoración das conclusións obtidas e a súa transferencia a outros problemas.
 - Procedementos relativos á análise, composición e comentario de textos.
- A metodoloxía pretende favorecer o traballo individual e en grupo, o pensamento autónomo, crítico e rigoroso, o uso de técnicas e hábitos de investigación, a capacidade do alumnado de aprender por si mesmo, así como a transferencia e a aplicación do aprendido.

Todo o sinalado con anterioridade segundo os principios psicopedagóxicos da aprendizaxe significativa; isto é partindo dos coñecementos previos do alumnado ser capaces de aprender a aprender e establecer relacións directas entre a materia e a súa realidade. Por outra banda temos a aprendizaxe cooperativa, mediante a cal se desenvolverán proxectos de investigacións, exposicións conxuntas e debates, o que fortalecerá a empatía, as relacións sociais e académicas dentro da aula e no grupo clase. Aprendizaxe mediante o emprego das TICs, parte do traballo de aula será xestionado coa utilización de internet, vídeos divulgativos, exposicións interactivas, etc, con respecto a este último tipo de aprendizaxe, cómpre salientar a importancia de traballar a busca de información, así como as fake news, e a verificación de fontes á hora de buscar información.

Ao inicio de cada UD traballarase sobre os instrumentos de avaliación e a súa ponderación. Os obxectivos de cada unidade serán explícitamente presentados. Cada UD comezara cunha introdución para activar os coñecementos previos e terminará cun resume ou síntese final que enlazará coa seguinte UD.

A base do traballo que se fará na materia de valores estará encamiñado á investigación e á aprendizaxe autónoma a través de traballos individuais e grupais nos que desenvolver cuestións pertinentes aos contidos dende un punto de vista creativo e de descubrimento, por iso o xeito máis pertinente de avaliar será coa taboa de indicadores que constará de rúbricas de cada fase do traballo que se desenvolva.

- Rúbrica participación
- Rúbrica traballo escrito individual
- Rúbrica traballo grupal
- Rúbrica exposición oral

Contribuirase ao Plan TICs coa proxección de vídeos, traballos na aula de informática, clases expositivas empregando presentacións dixitais, avaliacións interactivas.

A materia tamén deberá contribuír a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do centro como o Plan de Actividades do Departamento de Orientación, o Plan de Acción Titorial, o Plan de Atención á Diversidade ou o Proxecto Lingüístico de Centro, tendo presente en todo momento a Programación Xeral Anual que se redactou a inicio de curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto : EDUCACIÓN EN VALORES CÍVICOS Y ÉTICOS, OXFORD
Libro de lectura
Caderno persoal
Aula virtual da materia

Bibliografía e libros de consulta
Fichas de actividades de reforzo, ampliación e consolidación
Dotación da aula (encerado dixital, tradicional, mesas, cadeiras...)

Cadas sesión terá lugar nun aula do centro cun ordenador conectado a internet e a pizarra con proxector e sonido. Os pupitres individuais servirán tanto para o traballo individual como para a formación dos grupos. Os materiais escollidos teñen que ver coa aprendizaxe autónoma que vimos desenvolvendo, por iso os libros de lectura ou consulta xunto coas elaboracións propias que o profesorado pode aportar van ser a base para que o alumnado poida desenvolver o seu traballo dun xeito satisfactorio.

No caderno de clase o alumnado estruturará os coñecementos que se explicaron na clase e as actividades que realice.

Os cadernos permiten facer un seguimento ao estudante; por iso é de gran importancia a súa revisión continua.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras semanas de clase se levará a cabo unha proba inicial.

Para realizar a avaliación inicial, e determinar o nivel de coñecementos, habilidades e competencial do alumnado, poderán empregarse tres tipos de instrumentos.

- 1) Test individualizado orientado a detectar o nivel competencial do alumnado.
- 2) Grupos de discusión orientados a detectar a calidade da argumentación retórica e o grao de desenvolvemento reflexivo na exposición oral.
- 3) Tratamento e comprensión da información a través da análise, estudo e exposición do contido dunha columna de opinión especializada dun xornal.

Como se informará á familia?

Segundo o que decida a Xunta Avaliadora.

Cales serán as consecuencias dos resultados?

O Departamento didáctico deberá determinar as medidas que se poidan adoptar, sempre na dirección de reforzar a atención personalizada ao alumnado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	24	17	17	16	16	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación serán os seguintes:

1. As probas escritas, calquera que sexa o seu formato (exames, probas escritas de lecturas, comentario de texto, composición, argumentación escrita ou oral...), suporá o 70 % da cualificación global. Como mínimo realizarase unha proba ou exame trimestral.
2. As intervencións orais baseadas nunha argumentación clara, coherente, respectuosa das ideas, así como a implicación baseado no esforzo persoal á hora da responsabilidade co traballo diario da materia suporá un 10%.
- 3.- Realización comentarios de texto e exercicios teóricos referentes aos contidos explicados ou fichas charlas un 10%.

4.-Actitude : 10%

- Escoito con atención á profesora e os meus compañeiros e compañeiros. Iso inclúe non distraerse durante o desenvolvemento da clase. (0,25 p)
 - Participo activamente nas diferentes actividades e propostas de clase. (0,25 p)
 - Interactúo cos meus compañeiros e compañeiras de xeito positivo nas diferentes actividades ou tarefas propostas na clase.(0,25p)
 - Puntualidade: . A puntualidade é un signo de respecto polos demais e o proceso de ensino-aprendizaxe. (0,25 p)
- Para obter o aprobado en cada avaliación o alumno/a deberá acadar, unha vez sumados todos os criterios, a nota de 5 sobre 10 .

Todos estes criterios serán avaliados mediante rúbrica con indicadores claros diferenciados, comprensibles e traballados na aula co o alumnado.

Á nota da avaliación final será calculada como a media aritmética das notas das tres avaliacións parciais.

Á nota da avaliación final se lle aplican as seguintes regras de redondeo:

- (1) Ao enteiro superior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa igual ou superior a 5 (un 4.5 ou un 4.6 se redondean ao 5).
- (2) Ao enteiro inferior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa inferior a 5 (un 4.4 ou un 4.3 se redondean ao 4) .

Criterios de recuperación:

Cunha avaliación continua e progresiva, iranse aplicando medidas de recuperación en cada avaliación para facer un seguimento exhaustivo das dificultades que presente o alumnado. Polo tanto, deberanse realizar con novas indicacións aqueles traballos e probas que non acaden un mínimo dun 5.

Con carácter xeral a terceira avaliación de cada grupo e a avaliación final realizaranse a partir do día 21 de xuño. Así pois, procurarase ter avaliado a todo o alumnado antes do derradeiro día de clase, para establecer na última semana unha proba ou actividades de recuperación para ese alumnado.

Con respecto á recuperación final o alumnado terá un prazo de entrega para completar retrasos nas tarefas e repetir probas non superadas.

Para obter o aprobado en cada avaliación o alumno/a deberá acadar, unha vez sumados todos os criterios, a nota de 5 sobre 10, unha vez aplicadas as regras de redondeo.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Terase en conta o Plan de Reforzo (artigo 51 da Orde do 8 de Setembro 2021 de atención á diversidade. O plan deberá ser elaborado polo profesorado que imparte a materia baixo directrices do departamento co coñecemento da titora ou titor.

O plan deberá ter como referentes os obxectivos da materia e adquisición de competencias.

Realizaráselle ao alumnado unha proposta de traballo completo e individualizado no que se desenvolvan os criterios mínimos exisibles en cada unidade didáctica.

Está proposta será resultado dun seguimento individualizado que se fará do alumnado revisando os traballos entregados por trimestre para poder asignar un novo traballo final.

6. Medidas de atención á diversidade

Para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo proporáanse medidas de reforzo adaptadas e individualizadas mediante lecturas, vídeos e outros materiais complementarios. Todos eles dispoñibles a través da aula virtual. Proporáanse, ao mesmo tempo, diferentes canles para a presentación das tarefas que, de acordo coa teoría das Intelixencias Múltiples, se adapten mellor a cada un dos alumnos e alumnas. Así en cada unidade serán de elección individual unha batería de tarefas que propoñen formas de realización adaptadas a cada unha destas intelixencias (infografías, comics, videopresentacións, textos...)

No caso do alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso debemos ter en conta o plan específico personalizado que desenvolve o artigo 52 da Orde do 8 de setembro de 2021 de atención á diversidade.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Fomento da creatividade e espírito crítico	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Orientación da conduta cara valores democráticos e éticos	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Emprendemento social	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X

Observacións:

No ambiente da aula, e en todas as tarefas da materia:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

Como noutras materias do Departamento de Filosofía, tanto os contidos como os instrumentos propios da disciplina, son especialmente axeitados para traballar as liñas trasversais do curriculum.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charla sobre " O Acoso competencias para unha cidadanía crítica e comprometida"	Realizarase unha ponencia por parte dunha provisional especialista, Susana Iglesias, con ampla experiencia en Formación, Acoso, Igualdade, Habilidades sociais, Xestión e dinamización de equipos e motización.	X		
Charla a cargo de "Quérote na que se tratarán problemáticas propias da adolescencia e dos dilemas os que poden enfrentarse no tránsito á vida adulta.	O obxectivo dos centros Quérote+ é prestar un servizo de información e asesoramento á xuventude nas áreas máis vinculadas ao entendemento social e o crecemento persoal.		X	

Observacións:

- O alumnado realizará unha ficha de traballo na que se avaliará o logro dos obxectivos da presente programación.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas a partir dos elementos do currículo.
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.
7. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.
8. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación

Metodoloxía empregada
5. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.
10. Adecuación do desenvolvementos dos contidos ao ritmo de aprendizaxe do alumnado
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
6. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.
Medidas de atención á diversidade
9. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final
Clima de traballo na aula
4. Adecuación da secuencia de traballo na aula.

Descrición:

Cada indicador valorarase nunha escala do 1 ao 4, indicando o 1 a menor consecución e o 4 a maior. Os resultado desta avaliación recolleranse na memoria final de curso e poñerase en coñecemento na reunión do Departamento para poder incorporar melloras en vindeiros cursos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Farase un seguimento a través da aplicación Proens dúas veces por avaliación, correspondendo coas dúas unidades didácticas que se desenvolven en cada unha, para poder adiantarnos aos cambios no proceso de ensino aprendizaxe. Estes seguimentos faranse de xeito individual e poñeranse en común nas reunións de departamento.

Neste seguimento terase en conta:

1. Se as sesión prevista por UD foron as suficientes, así como as datas de inicio de final de cada UD.
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora
4. Concreción das propostas de mellora para materializar en cursos vindeiros.

9. Outros apartados

1. RECLAMACIÓNS AS CUALIFICACIÓNS FINAIS PASO 1

1. O alumnado, as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán solicitar, de acordo co procedemento establecido nas normas de organización e funcionamento, ao profesorado e á persoa docente titora cantas aclaracións consideren precisas acerca das valoracións que se realicen sobre o seu proceso de aprendizaxe, así como sobre as cualificacións ou decisións que se adopten como resultado do devandito proceso. En todo caso, a reclamación formal abranguerá unicamente as cualificacións finais.

2. RECLAMACIÓNS AS CUALIFICACIÓNS FINAIS PASO 2

2.. No caso de que persista o desacordo coa cualificación final obtida nunha área, materia ou ámbito, ou coa decisión de promoción ou titulación adoptada para un alumno ou alumna, este ou as súas persoas proxenitoras ou persoa que desempeñe a representación legal poderán solicitar por escrito a revisión da devandita cualificación ou decisión, no prazo de dous días lectivos, ou de ser o caso hábiles, contados a partir do día seguinte a aquel en que se produciu a súa comunicación.

3. RECLAMACIÓNS AS CUALIFICACIÓNS FINAIS PASO 3

3. A solicitude que teña por obxecto a revisión dunha cualificación, que conterà cantas alegacións xustifiquen a desconformidade coa cualificación final ou coa decisión adoptada, será tramitada a través da xefatura de estudos, quen a trasladará ao equipo docente ou ao departamento didáctico responsable da área, materia ou ámbito con cuxa cualificación se manifesta o desacordo, e comunicará tal circunstancia á persoa docente titora. Cando o obxecto da revisión sexa a decisión de promoción ou titulación, a solicitude trasladarase á persoa docente titora do alumno ou alumna, como responsable da coordinación da sesión final de avaliación en que a decisión foi adoptada.

4. RECLAMACIÓNS AS CUALIFICACIÓNS FINAIS PASO 4

4. Cando a solicitude de revisión teña por obxecto a revisión dunha cualificación final, no primeiro día lectivo seguinte, ou se for o caso, hábil, a aquel en que finalice o período de solicitude de revisión, cada equipo docente ou departamento didáctico, segundo proceda, analizará as solicitudes de revisión recibidas e elaborará os correspondentes informes que recollan a descrición de feitos e actuacións previas que tivesen lugar, e a decisión adoptada de modificación ou ratificación da cualificación final obxecto de revisión.